

Duurzaamheidsprestaties 2019 in Noord-Holland

Melkveehouderij

Jakob Jager en Harold van der Meulen

Feiten over 2020

- aantal bedrijven met melkkoeien: 911
- totaal aantal melkkoeien: 88.900
- aantal melkkoeien per gespecialiseerd bedrijf: 101,3
- aandeel melkkoeien in landelijk aantal: 5,6%
- aandeel bedrijven met weidegang: 96%
- aantal (aandeel) biologische runderen in Noord-Holland: 7.899 (5,2% van rundveestapel in Noord-Holland).

Prestaties in perspectief

Figuur 1 Genormaliseerde relatieve duurzaamheidsprestaties a), b) in 2019 (vlakken) ten opzichte van het meerjaarsgemiddelde (2010-2015) (blauwe lijn) van melkveebedrijven in Noord-Holland
 a) Een score van 125 betekent dat de bedrijven in 2019 25% duurzamer presteerden dan het meerjaarsgemiddelde. Het meerjaarsgemiddelde is hierbij op 100 gesteld. Een score van meer dan 100 op bijvoorbeeld fosfaatoverschot per ha betekent dus een lagere milieubelasting dan het meerjaarsgemiddelde; b) Bij de indicator 'continuerende bedrijven' betreft het prestaties uit 2020 door het ontbreken van data uit 2019. Het CBS stelt deze vraag eens per vier jaar in de Gecombineerde Opgave.

Bron: Wageningen Economic Research.

Conclusies en toelichting

- De melkveebedrijven in Noord-Holland waren minder milieubelastend in gewasbescherming dan elders in Nederland door een groter aandeel grasland en door de aanwezigheid van veenweidegebied, waarin grasland minder vaak wordt gescheurd; bij het scheuren van grasland worden herbiciden (middelen die gras en onkruiden doden) gebruikt. De milieubelasting ten opzichte van het meerjaarsgemiddelde (2010-2015) nam daarentegen wel toe. Dit kwam met name omdat deze in Noord-Holland de laatste jaren toenam terwijl deze in Nederland iets afnam. In Noord-Holland is in 2019 relatief meer grasland gescheurd dan in Nederland.
- Het fosfaatoverschot nam in 2019 af door de hogere graslandproductie ten opzichte van het droge jaar 2018. Het overschot nam hierdoor af en was hiermee lager dan het meerjaarsgemiddelde; het stikstofbodemoverschot nam in 2019 ook af door de hogere graslandproductie en lag hierdoor ruim onder het meerjaarsgemiddelde.
- Het inkomen uit bedrijf per onbetaalde arbeidsjaareenheid (oaje) was in 2019 hoger dan het meerjaarsgemiddelde maar lag iets onder het landelijk gemiddelde.
- Het aandeel 50-plussers is in Noord-Holland sinds 2008 fors toegenomen tot 67% in 2020. Ongeveer 42% van de 50-plussers had in 2020 geen opvolger. Doordat het aandeel van de 50-plussers toenam, nam het aandeel bedrijven zonder opvolger ook nog iets toe en nam het aandeel continuerende bedrijven af. Dit komt overeen met het landelijke beeld.
- De solvabiliteit is in Noord-Holland in 2019 niet veel veranderd maar ligt boven het meerjaarsgemiddelde door hogere grondprijzen en door een toename van het eigen vermogen door de waardering van de (om niet verkregen) fosfaatrechten op de balans van bijna 1 miljoen euro.
- Het dieselverbruik per ha was in Noord-Holland 15% lager dan het landelijk gemiddelde. Oorzaken: een hoger aandeel weidegang en een lager aandeel bouwland. In 2019 is het dieselverbruik sterk gedaald omdat er in 2018 extra werd berekend als gevolg van de droogte. Wordt het verbruik van alle energiesoorten opgeteld, dan is het energieverbruik in Noord-Holland ruim 4% lager (uitgedrukt per afgeleverde kg melk) dan in Nederland. Het niveau in 2019 ligt 13% onder het meerjaarsgemiddelde.
- Het aantal koeien per arbeidsjaareenheid (aje) ligt op de gespecialiseerde melkveebedrijven in Noord-Holland op een lager niveau (41 om 43 melkkoeien). Ten opzichte van het meerjaarsgemiddelde is de arbeidsproductiviteit gestegen (41 om 38).
- De moderniteit op melkveebedrijven is sinds 2008 afgenomen. Dit is zowel het geval bij de gebouwen als de machines, werktuigen en inventaris. Door de afschaffing van de quotering in 2015 is veel geïnvesteerd in stallen en nam de moderniteit hiervan flink toe. Daarna zette de fosfaatwetgeving een rem op de investeringen en nam de moderniteit van de gebouwen in 2018 en 2019 af. De moderniteit van de machines lijkt in 2019 weer iets toe te nemen na een daling over de periode 2008-2017 met een tijdelijke oplevingen in 2015.
- Veengrond en een hoger aandeel gras zorgden in Noord-Holland in 2019 voor een ruim 4% hogere broeikasgasemissie per kg afgeleverde melk dan melkveebedrijven in de rest van Nederland. Ten opzichte van het meerjaarsgemiddelde is de broeikasgasemissie per kg melk gedaald.

Voor meer informatie, ga naar www.agrimatie.nl/noord-holland.

Meer informatie

Ir. H.A.B. van der Meulen
T +31 (0)317 484 436
E harold.vandermeulen@wur.nl
www.wur.nl/economic-research

2021-083d